

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Lovforslaget omhandler ændring af borgerlig straffelov på to områder, nemlig vold og børnepornografi. Forslaget om ændring af strafudmålingen i voldssager er en genfremsættelse fra december 1987. Tillige indgår nogle ændringer, der er en teknisk ajourføring af nogle af straffebestemmelserne for Færøerne, som det færøske hjemmestyre har ønsket.

Ved behandlingen af forslaget i december 1987 var Socialdemokratiet indstillet på at ændre strafudmålingen og forenkle reglerne, således at det bl.a. bliver muligt at nuancere udmålingen i forhold til voldens karakter, og det er vi stadig indstillet på.

Dette ønske fremgår også af Straffelovrådets betænkning nr. 1099 i 1987. Differentieringen skulle være medvirkende til større retfærdighed ved strafudmålingen. Det kunne være meget interessant og nyttigt at få at vide, hvordan eksperterne på Kriminalistisk Institut vurderer en sådan ændring.

Vold mod sagesløse finder vi er meningsløs og urimelig, således som også langt den største del af befolkningen gør det. Desværre er denne form for vold ofte af ret grov karakter. Det problem løses nok ikke gennem vedtagelse af dette lovforslag, men vi kan da håbe, at problemet mindskes, men lad os høre, hvad forskerne mener, så vi kan tage det med ind i vore vurderinger.

For at undgå misforståelser vil jeg gerne understrege, at det stadig er Socialdemokratiets holdning, at kriminalitet ikke kan bekæmpes bare ved, at der idømmes strengere straffe. I øvrigt henviser jeg til den ret lange debat, første gang dette forslag blev behandlet i Folketinget (Folketingstidende 1987-88, 1. samling, sp. 5451-5483).

Men det undrer mig for resten – jeg vil næsten hellere sige, at det glæder mig – at justitsministeren ikke denne gang har medtaget anden del af forslaget fra 1987, om prøveløsladelse. Regeringspartierne, ikke mindst De Konservative og Venstre, var ellers optaget af at få prøveløsladelse fjernet. Jeg har den opfattelse efter at have læst debatten i Folketingstidende, at disse to borgerlige partier nærmest kappedes om at fastslå, at en dom er en dom, færdig! Men det kan måske tænkes, at det tred-

je borgerlige parti i regeringen, De Radikale, denne gang har haft held med at få lidt indflydelse på den førte politik, og det synes vi da er udmærket i denne henseende. Vi var ikke tilfredse med det forslag, der blev fremsat; vi fandt det ikke tilstrækkeligt gennemarbejdet, og principielt er vi imod det.

Anden del af dette lovforslag drejer sig om en skærpelse af strafferammen i straffelovens § 235, der omhandler salg af utugtige fotografier, film eller lignende med børn. Hidtil har det kun været muligt at give bødestraf, og det ændres nu til bøde, hæfte eller fængsel i indtil 6 måneder.

Hvad der kan gøres for at beskytte børn imod dette modbydelige misbrug, mener vi skal gøres; der må gøres mest muligt for at beskytte børn. Vi er tilfredse med skærpelsen af straffen, hvad angår både fremstilling, salg og anden form for udbredelse af børneporno.

Forslaget er en mindretalsudtalelse fra 1979 fra Straffelovrådet. Socialdemokratiet finder den omhandlede forbrydelse meget alvorlig, hvorfor vi kan tilslutte os den udvidelse af straffen, som justitsministeren nu foreslår.

Vi går positivt ind i udvalgsarbejdet for begge dele af lovforslag nr. L 110.

Grethe Fenger Møller (KF):

Lovforslaget er som sagt delt i flere elementer, herunder en skærpelse af strafferammen i straffelovens § 235 om børnepornografi, og jeg synes faktisk, det er meget væsentligt, at vi har fået dette ind i det lovforslag, vi behandler nu. Jeg tror, at alle i det danske samfund tager stærkt afstand fra de sager, der har været om børnepornografi og misbrug af børn på den måde, således som det er kommet til udtryk i den debat, der har været. Så kan man diskutere, hvad strafferammen skal være. Straffen har hidtil været hæfte. Jeg kan tilslutte mig forslaget om, at der nu også skal være mulighed for at idømme frihedsstraf i op til 6 måneder, enten i form af hæfte eller i form af fængsel, fordi vi på den måde kan give udtryk for vores afstandtagen fra den såkaldte børneporno.

Der er måske nogle, der vil anføre, at der ikke har været så forfærdelig mange sager vedrørende dette, men det mener jeg sådan set ikke bør være afgørende for, hvordan vi lovgiver. Jeg mener, at vi gennem vores lovgivning skal tilkendegive, hvilken holdning vi har, og hvad vi

[Grethe Fenger Møller]

tager afstand fra, uanset om der kommer mange eller få sager – ja, faktisk må vi fra lovgivningsmagtens side håbe, at der kommer få sager, fordi det betyder, at der er få børn, der bliver udsat for den slags; men hvor sagerne måtte opstå, viser vi altså også, at vi tager meget kraftigt afstand fra dem.

Den anden del af dette lovforslag vedrører en forenkling af straffelovens bestemmelser om vold, §§ 244–246. Det synes jeg er et meget rigtigt og rimeligt forslag. Da jeg som forberedelse til min ordførertale gennemlæste straffelovens bestemmelser om dette igen – det er jo en del år siden, jeg fik min juridiske embedseksamen – blev jeg klar over, at det kunne virke kompliceret, og jeg blev endnu mere klar over det, da vi havde gruppemøde, hvor jeg skulle forelægge dette og beskrive forskellene og de enkelte elementer i de tre paragraffer.

Derfor kan jeg på den konservative folketingsgruppes vegne give klar tilslutning til justitsministerens forslag om en forenkling af bestemmelserne om straf for vold og til, at man på denne måde kommer i overensstemmelse med, hvad Straffelovrådet siger. Jeg synes, det er rigtigt, at man forenkler, for det hjælper politiet, det hjælper anklagemyndigheden, det hjælper domstolene, og det kommer dermed også til at betyde, at vi får en hurtigere behandling af voldssagerne.

Jeg synes også, det er rigtigt, at der nu bliver mulighed for en større differentiering af strafudmålingen i voldssager inden for normalområdet, og jeg kan være enig med justitsministeren – for justitsministeren er jo også ansvarlig for bemærkningerne til lovforslaget – i, at det ikke kan være rimeligt, at det er en strafflængde på kun omkring 1 måned, som skiller de grove sager fra de mindre grove. Jeg tror ikke, det virker særlig tilfredsstillende.

Fru Tove Lindbo Larsen mente, at vi skulle spørge, hvad eksperterne mener om det. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi følger Straffelovrådets betænkning, men vi kunne jo også spørge befolkningen, for jeg tror ikke, nogen af os kommer til et politisk møde, hvor man drøfter retssikkerhed, uden at opleve, hvor optaget folk er af den stigende vold.

Vi kan også konstatere, at der inden for de sidste ti år er sket en fordobling af antallet af anmeldte voldssager og en stigning på 30 pct. i antallet af sager med vold mod sagesløse. Det

mener jeg med rette har bevirket, at vi har fået gennemført lovgivning på andre områder i form af varetægtsfængsling ved grove voldsforbrydelser, hvor vi forsøger at få voldssager hurtigere behandlet, så voldsforbrydere kommer hurtigere til strafafsoning. Alt dette ser jeg som et led i et samlet billede, og jeg synes ikke, der er det store behov for at drøfte det med eksperterne. Jeg synes egentlig, lovforslaget er rigtigt, og jeg er tilfreds med, at ministeren har fulgt Straffelovrådets betænkning. Jeg mener også, at det foreliggende forslag giver udtryk for det, befolkningen ønsker, nemlig en forenkling af voldsbestemmelserne og en differentiering af strafudmålingen, således at vi får et klarere billede for både befolkningen, politiet og anklagemyndigheden.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Grethe Fenger Møller, at jeg ikke kritiserede bemærkningerne i lovforslaget, men jeg mener, det er meget nyttigt, at vi bruger de forskningsresultater, der måtte findes. Det er vores opgave at lytte ikke blot til forskningens resultater – og selvfølgelig tage meget hensyn til bemærkningerne, som jeg ved man bruger meget tid på at få udformet i ministerierne – men så sandelig også til, hvad befolkningen mener. I den henseende har vi jo vores vælgergrundlag at støtte os til, og det er nok den eneste måde, det kan gøres på. Vi kan næppe lave en form for almen høring af befolkningen for at få opklaret, hvad den nu mener om strafudmålingerne på dette område.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at forslaget også indeholder en bestemmelse om nedsættelse af straffen, nemlig hvor der er tale om almindelig simpel vold. Hvis en person bliver overfaldet på gaden, bliver straffen herfor nedsat, og det fremmer i hvert fald ikke retsbevisetheden og ej heller politiets lyst til at bringe folk på politistationen. I mange provinsbyer er det sådan, at ældre mennesker ikke tør gå på gaden efter mørkets frembrud. Det problem løses ikke ved, at man nedsætter strafudmålingen; det kan måske løses med mere politi på gaderne.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil ikke gå ind i en længere diskussion med fru Tove Lindbo Larsen. Det afgørende for mig er sådan set, at fru Tove Lindbo Larsen og hendes parti kan tilslutte sig justitsministerens lovforslag. Jeg tror, det afgørende er, at vi hurtigst muligt kan få det vedtaget i Retsudvalget.

Jeg forstod ikke alt, hvad hr. Mogens Elvensø sagde, men jeg mener i hvert fald ikke, der er noget som helst rigtigt i, at politiet ikke vil behandle vold mod sagesløse. Tværtimod tror jeg, det er noget af det, som vi ser på med stor opmærksomhed fra samfundets side.

Leif Hermann (SF):

Da vores ordfører i denne sag, fru Ingerlise Koefoed, ikke har kunnet være her, er det faldet i min lod at sige noget om dette forslag.

Jeg ved ikke, hvorfor disse voldsbestemmelser absolut skal kobles sammen med noget andet. Sidste gang var det med prøveløsladelserne, som det også er nævnt tidligere, men det er da heldigvis gledet ud denne gang. Nu har man klistret børnepornografien på, og lad mig så tage fat på problemet med børnepornografien først.

Hvis vi skulle lovgive herinde, hver gang der dukker et eller andet op, som skaber bekymring i sindene, tror jeg, vi burde være herinde alle årets 365 dage og alle døgnets 24 timer. Jeg synes i hvert fald, at dette lovforslag om børnepornografi savner en substantiel begrundelse. Jeg er godt klar over, at problemet har været, at en tv-producer sammen med nogle nordmænd, vist oven i købet det norske Justitiedepartement, har lavet en film, der hænger en dansker ud for at have foretaget sig noget på dette område, oven i købet på basis af en ulovlig aktion her i landet fra en amerikansk politiagent, hvilket har skabt nogle problemer for Danmarks image i De Forenede Stater og formentlig også i Norge.

Det er, så vidt jeg kan se, baggrunden for den foreslåede skærpelse af straffen for trykning og distribution af børnepornografi, og det er måske lovlig lidt at give som begrundelse, navnlig når det forholder sig sådan, at dansk politi faktisk ikke rigtig er opmærksomt på, at der skulle være det store problem på dette område. Det er selvfølgelig noget, vi kan undersøge i udvalget,

men umiddelbart er vores reaktion den, at en strengere straf på dette område udelukkende har symbolsk betydning, og da vi i almindelighed ikke er tilhængere af skærpede straffe, er vi overordentlig skeptiske over for den del af forslaget.

Den anden del har vi jo ytret os om tidligere, fordi det, som også andre ordførere har nævnt det, har været til behandling tidligere. Der har vi sagt principielt ja til den udmærkede forenkling, som Straffelovrådet har foreslået.

Det er klart, at et område som dette her, der har været så opdelt, må skabe nogle vanskeligheder, og alene det at begribe den statistik, der findes på dette område, hører til de højere videnskaber. Det virker ikke særlig hensigtsmæssigt, når Folketinget skal vurdere, hvordan tingene hænger sammen, at en sådan vurdering nærmest kræver en videregående uddannelse i statistik.

Det er også derfor, at Justitsministeriets antagelse om, at volden har været stigende – hvilket udelukkende er baseret på anmeldelseshypotheden og dermed altså også anmeldelsestilbøjeligheden for sådanne forbrydelser – måske hviler på et noget spinkelt grundlag, for vi har ikke nogen ordentlig statistisk bearbejdning af dette område.

Også fru Grethe Fenger Møller nævnte, at volden har været stigende. Jeg skal ikke komme med nogen længere udredninger, der siger det modsatte, men blot henvise til lektor Flemming Balvigs artikel i Information den 11. december 1987, hvor han fremsætter præcis de modsatte påstande, og jeg skal endnu en gang, som jeg har gjort det adskillige gange før, henvise til, at justitsministerens egen kriminalpolitiske forskningsgruppe jo en enkelt gang har aflivet myten om den stigende personvold.

Hvorvidt ministeren får sit ønske om, at dette her fører til skærpede straffe på voldsområdet, opfyldt, synes jeg er noget uklart, sådan som bestemmelserne er sammensat. I hvert fald er det mit håb, at domstolene ikke på baggrund af nogle fornemmelser og nogle opfattelser, som er spinkelt begrundede, vil lade sig diktere til at skærpe straffene i disse sager.

Når det er sagt, vil jeg gerne tilsige en hurtig behandling i udvalget. Ministeren har allerede ved det foregående forslags behandling givet udtryk for glæde over det drøn, vi har på i Retsudvalget; den glæde kan jeg fuldt ud dele.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg skal nøjes med at beskæftige mig med de to elementer, som er omfattet af lovforslaget. Jeg hæftede mig ganske vist ved, at Socialdemokratiets ordfører gerne ville ind i en diskussion om et tredje element, som måske tidligere har været med, men som ikke er der denne gang. Jeg kunne ikke genkende referatet af De Konservatives og i hvert fald ikke af mit eget indlæg fra tidligere. Men i øvrigt kan jeg ikke se, hvad der er galt ved at fastslå, at en dom er en dom, og at en dom bør være en dom, men den diskussion kan vi tage en anden gang. Jeg vil meget gerne være med til at få spørgsmålet om prøveløsladelse op igen. Det tror jeg egentlig også der er flere partier i dette Ting der gerne vil.

Men hvad dette lovforslag angår, kan vi støt- te begge dele af det.

Når det gælder børnepornografien, kan man måske nære en tvivl om, hvor stort behov der er for at stramme lovgivningen. Men på den anden side er jeg enig med dem, der har sagt, at det nok er et godt signal at få sendt ud – ikke mindst i en international sammenhæng. Hvis denne højere strafferamme ikke bliver brugt, fordi der ikke er behov derfor, gør det jo heller ikke så meget, for vi har den dog i baghånden, og vi har helt klart givet udtryk for, at vi på ingen måde ser med mildhed på den slags forbrydelser.

For så vidt angår spørgsmålet om voldsparagrafferne har jeg jo for lidt siden sagt, at det, vi var ved at vedtage, godt kunne gå hen og blive lidt af et mareridt for stud.jur.erne. Nu gør vi det modsatte: vi gør det lettere for stud.jur.erne at finde rundt i voldsparagrafferne ved kommende eksaminer og konkrete opgaver, men det er nu ikke hovedargumentet for at ændre retstilstanden. Det er godt, om man kan få større klarhed hos domstolene, i domstolspraksis og i gældende ret. Vi mener også, det kan betyde noget for det kriminalitetsbillede, der tegner sig.

I den sammenhæng er vi også helt tilfredse med det, som justitsministeren lægger op til, nemlig at straffene i de grovere tilfælde bør skærpes for så vidt angår den vold, der nævnes som eksempel i bemærkningerne og hvor gerningsmanden overfalder helt sagesløse personer med knytnæveslag og/eller spark, eventuelt med skade til følge. Det er en form for vold,

som man bestemt ikke kan have nogen sympati for.

Jeg har svært ved at følge hr. Mogens Elven- sø i hans udlægning af teksten. Jeg har en fornemmelse af, at han ikke har været helt så grundig, som hans partis ordfører forhåbentlig har været det, for jeg kan ikke på det sted i bemærkningerne se noget som helst, der lægger op til en mildere vurdering af voldsagerne. Der står tværtimod sammesteds i bemærkningerne noget, jeg udlægger som det modsatte. Men det kan være, at det er øjnene, som ser, der er forskellige.

Jane Oksen (FP):

De nugældende regler i straffeloven vedrørende vold er svære at forstå og fortolkes tilsyneladende også efter forgodtbefindende. Forenkling letter forståelsen, og det er godt på alle områder. Men reglerne skal også være så omfattende, at de er til at arbejde med, og det er de jo stadig væk.

Men det er også svært for retsinstanserne at bedømme, om volden har været mod sagesløs eller ej. Jeg ved ikke, om det er blevet lettere at afgøre med dette forslag. Men at nogle har det skidt med sig selv og farer op over det mindste og slår fra sig, når argumenterne ikke strækker til, skal selvfølgelig forbydes. Og vi så også gerne en skærpelse af straffen.

Jeg forstår forslaget sådan, at der sker en skærpelse af de grovere straffe, men jeg synes også, det fremgår af bemærkningerne, at man vil se lidt lempeligere på de såkaldte mildere former – hvis man overhovedet kan kalde nogen form for vold mild. Hvis man sammenligner §§ 244 og 245, viser det sig i hvert tilfælde, at straffen i § 244 tidligere var fængsel i op til 2 år, mens der nu står 1 år og 6 måneder. Så står der dog: I særlige tilfælde 6 år. Men også i § 245 synes jeg det er lidt svævende, om strafferammen er 4 år, som der står i forslaget. Tidligere var den 3 år, så det er en skærpelse. Men i § 244 må det være en lempelse. Ifølge § 249 er strafferammen 4 år, og sådan var det også før, så den skulle ikke være ændret. Det vil jeg bede justitsministeren redegøre lidt nærmere for, for jeg synes, at disse paragraffer er ret svære at finde ud af.

Når ministeren taler om udmålingsniveauet, forstår jeg det sådan, at man ikke ønsker at lovgive så strengt om selve udmålingsniveauet,

[Jane Oksen]

men gerne ser det overladt til dommerne. Det kan måske være godt nok, men jeg synes, at det stadig er lidt svævende, hvad strafferammerne egentlig er. Det vil jeg gerne have tydeligere belyst under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til salg eller udbredelse af pornomateriale om børn, hvor straffen tidligere kun var bøde, kan der nu idømmes hæfte eller fængsel i indtil seks måneder. Det er i orden. Det burde måske endda være endnu mere. Vi kunne også godt ønske, at man så lidt strengere på straffen for kønslig omgang med børn. Her trænges nok også til en skærpelse.

En forhøjelse af straffen og en ændring af reglerne om prøveløsladelse lovede ministeren ved Fremskridtspartiets forespørgsel allerede for et år siden, da vi spurgte, hvad man ville gøre for at komme voldsbølgen til livs.

Jeg vil lige komme med et par kommentarer til SF's bemærkninger om, at volden ikke er stigende. Efter de undersøgelser, der foreligger, blev der i første kvartal af 1988 anmeldt 15 pct. flere voldsforbrydelser, og der var en stigning på 20 pct., når det gjaldt tilfælde af vold mod sagesløs. Men det er måske også noget, vi kan få nærmere belyst under udvalgsarbejdet. Det er jo sådan, at i to ud af tre tilfælde går volden ud over sagesløse personer, og derfor mener jeg, det er meget vigtigt, at vi ser på det. Vi bør gribe ind også over for de svage former for vold. Hvis vi skal standse voldsbølgen, er det vigtigt at gribe ind i tide.

Vi vil i hvert tilfælde i Fremskridtspartiet støtte en skærpelse af straffen såvel for børneporno som for voldsforbrydelser.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Jeg har hæftet mig ved bemærkningerne til lovforslaget, hvori der på side 2 står, at Straffelovrådet bl.a. har stillet forslag om nedsættelse af strafmaksimum i en lang række bestemmelser. Derfor siger jeg: Vi skal have skærpet straffen for overfald og lignende, eller også skal vi have mere politi på gaderne.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Mine bemærkninger før gik ikke på, hvad Straffelovrådet citeres for i bemærkningerne. Men sådan som jeg opfattede hr. Mogens El-

vensøs første indlæg, forstod han, at justitsministeren lagde op til en mildnelse af straffen. Hvis man læser helt frem til side 7, fem sider længere henne, ser man, at justitsministeren i afsnit 3.4.2. skriver:

»Det fremgår af de ovenfor angivne oplysninger om udmålingspraksis i voldssager, at der i et vist omfang i dag anvendes bøde og betinget dom. Justitsministeriet har ikke grundlag for generelt at vurdere, om det i mindre alvorlige sager om vold vil være forsvarligt at anvende bøde og betinget dom i videre omfang, end det allerede finder sted i dag.«

Sådan som jeg udlægger den tekst, er det i hvert fald fra justitsministerens side ikke noget oplæg til, at straffen for disse forbrydelser skal mildnes.

Kirsten Lee (RV):

Det forslag, justitsministeren her fremsætter, betyder en skærpelse af straffen for den grove vold. Det er vi godt tilfredse med i Det Radikale Venstre. Vi vil ikke acceptere den grove vold.

Vi er også tilfredse med, at forslaget ikke indeholder noget om prøveløsladelse. Vi ønsker som altid at fastholde de nuværende regler.

Vi finder det rigtigt, at der med den nye formulering af § 244 er sket en betydelig forenkling af voldsbegrebet. Vi må nok sige til hr. Bjørn Elmquist, at det er rart, at lovgivningen inden for retsområdet i almindelighed er enkel, sådan at vi almindelige dødelige ikkejurister kan forstå, hvad der foregår.

Selv om vi skærper straffen for voldsforbrydelser, tror jeg faktisk, at der hverken bliver flere eller færre voldsforbrydelser.

Op med hensyn til, om volden er faldende eller stigende, synes jeg, det er rigtigt at fastholde, at voldskriminalitet tilsyneladende ikke er steget mere end anden kriminalitet. Specielt er det vigtigt at fastholde, at vold af særlig farlig karakter ikke viser en stigende tendens.

Ser man på den tabel, der er vedlagt lovforslaget, konstaterer man, at der er sket en stigning i volden mod sagesløs, hvad flere har været inde på. Skal man forsøge at gøre en indsats over for denne store gruppe af voldsforbrydelser, er det vigtigt med noget bedre talmateriale. Gruppen omfatter jo forskellige former for vold. Der er vold i hjemmene, der er grov, meningsløs gadevold, og der er restaurationsvold. Og man kan godt tænke sig forskelligartede ini-

[Kirsten Lee]

tiativer over for de tre grupper af vold. Derfor ville det være nyttigt at se deres indbyrdes størrelse.

Justitsministeren fremkom for nylig med nogle interessante udtalelser i pressen, der, såfremt jeg forstod dem ret, gik ud på, at politiet, når det blev tilkaldt til husspektakler, skulle have mulighed for at rejse sigtelse, selv om ingen ønskede at anmelde. Om mænd bliver mindre voldelige over for deres hustruer af den grund, ved jeg ikke, men vi kunne måske få adgang til de familier og også foretage en behandlingsorienteret indsats. Alkoholproblemer er ikke sjældne i disse familier. Politiet kender dem godt, behandlingssystemet i langt mindre udstrækning.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren vil overveje at opdele gruppen af vold mod sagesløs m.v., sådan at vi får et mere nuanceret talmateriale.

Den anden del af dette lovforslag – der omhandler skærpelse af straffen for salg af børnepornografisk materiale – er vi også enige i. Straffen for at sælge børnepornografi skal skærpes, selv om antallet af domme i de senere år er på det nærmeste nul. Vi kan naturligvis ikke acceptere, at børn misbruges seksuelt, som det sker i forbindelse med filmoptagelser. Vi er bekymrede over det seksuelle misbrug af børn, der er muliggjort i forbindelse med, at enhver kan købe sig et videokamera og producere børneporno inden for hjemmets fire vægge. Men fantasien rækker desværre ikke til at se, hvad vi kan gøre for at forhindre den slags seksuelle overgreb mod børn.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Jette Pors (CD):

Det lovforslag, som førstebehandles i dag, omhandler et meget følelsesladet emne for langt de fleste mennesker.

Ingen skal være i tvivl om, at alle i CD's gruppe tager afstand fra alle former for børnepornografi, og vi er parate til at støtte enhver lovgivning, der har til formål at forhindre eller begrænse børnepornografi under enhver form. Et land, der ikke ad lovgivningens vej sætter beskyttelsen af børn i højsædet og specielt da i disse sager, kan ikke i mine øjne kaldes et civiliseret samfund. Vi tager afstand fra børnepornografien, hvad enten den så foregår på det private plan eller på det kommercielle plan.

Med hensyn til aldersgrænseproblemet må vi nok erkende, at en 15-års-grænse er mere realistisk end f.eks. 18-års-grænsen. Jeg har selv 16 års skolegerning på bagen, og det er min erfaring, at unge på 15 år er mere modne, end vi var, da jeg var ung. Men omvendt kan man forsvare de 18 år som aldersgrænse, når det drejer sig om pornografi. Det må udvalget i det kommende arbejde drøfte nøje og finde en løsning på, som alle kan leve med.

Med hensyn til strafferammen er vi i CD villige til en yderligere skærpelse end de seks måneder, men det kan jeg forstå også skal bearbejdes i udvalget.

Jeg har endnu ikke nævnt fotografisk børnepornografi, men ingen kan vel være i tvivl om, at vi også på dette område ønsker skærpede straffe. Den slags fotografering har jo det kede-lige formål, at billederne skal bruges til fremvisning og salg på børns bekostning, børn, som ofte bliver psykisk nedbrudt for resten af deres dage. Hvis borgerne skal have tillid til retssystemet, og det skal vi have, så er her et punkt, hvor det bør opleves som helt naturligt at skærpe konsekvenserne for den eller de personer, der på denne måde misbruger mindreårige.

Op så CD's synspunkt på den anden del af lovforslaget, vedrørende straffelovens voldsbestemmelser: Mange borgere har i de sidste par år både i skrift og i tale tilkendegivet utilfredshed med hensyn til manglende konsekvens i straffebestemmelserne, når det drejer sig om vold mod sagesløs, hvad enten voldsmanden slår eller sparker eller måske oven i købet anvender en eller anden form for våben. Det vinder sympati ikke kun i CD, men hos en lang række mennesker, at loven nu tilsyneladende kan blive ændret, så grove voldsforbrydere står til skærpet straf.

Jeg kan på CD's vegne tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg afslører næppe nogen hemmelighed, når jeg på Kristeligt Folkepartis vegne udtrykker stor tilfredshed med, at strafferammen bliver skærpet i forbindelse med børnepornografi.

Op gennem halvårerne vendte vi os i Kristeligt Folkeparti gang på gang imod fremstilling og salg af børnepornografi, men først i 1980 lykkedes det os at vinde så meget gehør for vore synspunkter, at vi fik indført et forbud.

[Kofod-Svendsen]

Dengang vendte vi os imod, at der ikke blev indført fængselsstraf. Vi er selvfølgelig glade for, at der nu er sket en holdningsændring i Folketinget, for nu viser det sig – det kan jeg høre på ordførerne – at der oven i købet er bred tilslutning til, at vi indfører fængselsstraf. Vi synes, at seks måneder er i underkanten, men vi er glade for det signal, der her udsendes, den skarpere afstandtagen fra børnepornografi, som jeg fornemmer ligger i ønsket om den skærpede strafferamme: fra bøde til fængsel.

Jeg ved ikke, hvor udbredt børnepornografi er, men jeg er overbevist om, at selv om den kun er lidt udbredt, så er det lidt, der er, for meget. Derfor er det et helt rigtigt signal. Vi havde gerne set det skærpet mere, men vi er glade for det, der ligger her.

På andre områder, hvor børn bliver udsat for seksuelt misbrug, vil vi arbejde for og håbe, at der vil være forståelse for en skærpet indsats for at mindske misbrug. Men jeg vil tilføje, at det ikke alene er retspolitiske, men også socialpolitiske og andre initiativer. Det er vigtigt, at vi får understreget betydningen af en bred indsats rådgivningsmæssigt osv. Jeg vil ikke med det, jeg har sagt, sige, at det alene er retspolitiske indgreb, der er nødvendige, men de er også nødvendige.

Anden del af lovforslaget omhandler skærpet straf for grov vold, sådan som den er eksemplificeret. Andre ordførere har været inde på det; det skal jeg ikke gå i detaljer med, blot sige, at også på det punkt er vi enige. Vi glæder os over, at også det er kommet med, og vil gerne medvirke til et konstruktivt og hurtigt udvalgsarbejde.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Også vedrørende disse, synes jeg selv, meget vigtige forslag kan jeg sige tak til alle partier, fordi der er et ønske om at medvirke – for nogle vedkommende ikke fuldt ud, det var vist kun et enkelt parti – til gennemførelse af begge forslag.

Det er rigtigt, som fru Tove Lindbo Larsen sagde, at sidste gang jeg fremsatte forslaget om skærpelse af voldsstraffen, skete det i sammenhæng med et forslag om at begrænse prøveløsladelse stærkt.

Jeg har samme opfattelse, som jeg havde dengang, med hensyn til prøveløsladelse. Men ved behandlingen viste det sig klart, at medens

der var bred tilslutning til ændring af bestemmelserne om straf for vold, var det samme ikke tilfældet, når det drejede sig om prøveløsladelse. Derfor har jeg haft indtryk af, at der skal gå lidt mere tid, før den sag er moden. Jeg håber, at den bliver det.

Det er noget af det samme med den anden del af lovforslaget, nemlig forslaget om at indføre frihedsstraf for udbredelse af børnepornografi.

Det havde vi fremme for et par år siden. Det blev drøftet i Retsudvalget dengang. Hr. Leif Hermann har altså ikke ret i, at det er noget, der pludselig er taget op. Dengang havde jeg ikke helt indtryk af, at der var bred tilslutning til ændring af bestemmelserne i den retning, som her er foreslået. Det glæder mig, at der er det i dag.

Jeg synes, at alle har givet udtryk for – og helt rigtigt – hvad det er, vi vil med dette forslag. De, der gennem medvirken til noget, der skader børn, måske skader dem for hele livet, skal idømmes en straf, der kan mærkes. Det er altså en så stærk afstandtagen, som vi kan udtrykke, fra noget, jeg opfatter som en medvirken til noget, der rammer børn. Det er en tilkendegivelse, som jeg tror er rigtigt.

Må jeg så sige vedrørende anvendelsen af bestemmelsen, at foruden den frihedsstraf, der kan blive tale om, vil der i medfør af straffelovens § 75 kunne blive tale om konfiskation. Hvis der er opnået udbytte ved salget, kan det konfiskeres, ligesom der kan blive tale om til lægsbøder. Jeg synes, det er rigtigt, at man rammer dem på pengepungen, samtidig med at man viser, at man ikke vil finde sig i udbredelsen af den meget ubehagelige pornografi, som det her drejer sig om, og som til syvende og sidst kan ramme de børn, der bliver anvendt til formålet.

Med hensyn til voldsbestemmelserne har jeg ikke mange bemærkninger. De er jo blevet gennemgået så godt af ordførerne, at det er unødvendigt for mig at tilføje noget. Jeg glæder mig også her over, at der er et flertal for det.

Jeg må sige til fru Jane Oksen, at man ikke umiddelbart kan sammenligne de bestemmelser, der står i den nuværende straffelov, med den udformning, de nye bestemmelser har fået, for opbygningen er helt anderledes. Det er rigtigt, at meningen med det er, at man skal øge straffen for de grove voldsforbrydelser.

[Justitsministeren]

Jeg vil dog gøre opmærksom på, at der er sket en forøgelse. Jeg står her med nogle eksempler på domme, der viser udmålingspraksis gennem de senere år. Mens det var ret almindeligt – også for voldstilfælde, som jeg vil betragte som grove – i 1981-82 at idømme frihedsstraf på 40 dage eller 60 dage, er de straffe, der idømmes i 1986-87, altså ved nyere domme, frihedsstraffe på 4-5 måneder, så der er altså sket en skærpeelse.

Jeg vil sige til hr. Mogens Elvensø, der gjorde opmærksom på, hvad der står i bemærkningerne om Straffelovrådets betænkning, at det er rigtigt, at Straffelovrådet i nogle tilfælde i en række andre paragraffer har foreslået formildelse. Det har der ikke været enighed om i Straffelovrådet i alle tilfælde. Der er i betænkningen forslag om formildelse af straffen, men det er ikke forslag, jeg har fremsat. Dermed har jeg angivet, hvad opfattelsen af det er.

Og så sagde hr. Mogens Elvensø, at enten må man have strengere straffe – hvad jeg er enig i – eller også må man have mere politi på gaden. Jeg mener, at man skal have begge dele, og vil egentlig være taknemlig, hvis Folketingets medlemmer vil hjælpe mig i den forbindelse – forstået på den måde, at hvis man konstaterer i sin valgkreds eller politikreds, at der er for lidt politi på gaden, håber jeg, at de fleste folketingsmedlemmer kender deres politimester, og så kan de aflægge ham et besøg og sige: Nu vil vi gerne have noget mere politi på gaden. Det vil jeg være taknemlig for.

Nu er jeg klar over, at hr. Mogens Elvensø går op til politimesteren i Slagelse i morgen, men jeg vil egentlig kun glæde mig over det, hvis man siger til politimestrene: Der er for lidt beskyttelse af borgerne, og det er ikke nok, at politiet kommer i sine biler. Vi vil gerne også have dem ud på gaden. Jeg vil være taknemlig for den bistand, der kan ydes her. Jeg håber ikke, at jeg går ud over forhandlingernes rammer ved at rette en så direkte opfordring.

Formanden:

Den lader vi i hvert fald passere.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

For en sikkerheds skyld vil jeg gerne gentage, hvad hr. Leif Hermann sikkert allerede har sagt heroppefra: at vi i SF tager meget afstand både

fra fremstilling og fra distribution af børnepornografi. Vi synes ikke, at børn skal udbyttes på den måde. Alligevel vil jeg som lægmand udi det juridiske godt stille et spørgsmål:

Jeg har altid haft på fornemmelsen, at når man havde en lovbestemmelse, som blev overtrådt, og som folk blæste på, og hvor f.eks. forbrydelsen blev hyppigere og hyppigere, så så man på den lovparagraf og skærpede den. Men er det derfor, man skærper her? Er der sket et større salg i de senere år af børnepornografi her i landet end hidtil? Jeg har svært ved at forstå, at man, hvis der ikke er sket et større salg, så ikke kan stille sig tilfreds med den regel, man har nu i lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Jette Pors (CD):

Jeg synes lige, det skal siges herfra, at uanset om der er tale om færre eller flere voldshandlinger, og om der er tale om færre eller flere tilfælde af børnepornografi, er tiden aktuel til at offentliggøre Folketingets holdning til disse sager, og derfor synes jeg, det er meget relevant, at lovgivningen netop er fremme nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Oprettelse af specialskeoler, befordring, skolefritidsordninger m.v.).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 9/11 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helle Degn (S):

Dette forslag er en genfremsættelse fra sidste folketingssamling og drejer sig om muligheden for at etablere private specialskoler, at give favorable befordringsvilkår og at etablere skolefritidsordninger på landets private skoler.

Socialdemokratiet var i sidste samling imod dette lovforslag. Det er vi også i denne samling, oven i købet med samme begrundelse. Vores væsentligste argument: den økonomiske ustabilitet, som sådan et forslag skaber for amter og kommuner med muligheder for etablering af denne type skoler, har vi stort set fået dokumenteret, senest for nylig i Folketingets Kommunaludvalg, hvor man sidder og studerer frikommuneforsøgene og konsekvenserne og resultaterne af dem.

I udvalget har man i forbindelse med lovforslag nr. L 78 på bilag 3 fået et svar fra bl.a. Storstrøms Amtskommune, der direkte til Indenrigsministeriet siger, at f.eks. Næstved Kommune kan anvende de amtslige og kommunale ressourcer i en fællespulje og dermed planlægge og udnytte dem mere hensigtsmæssigt, herunder sikre glidende overgange mellem den vidtgående specialundervisning og den almindelige specialundervisning. Man undgår i nogen grad dobbeltvisitation og dobbelt sagsbehandling, hvad der sådan set er det væsentlige argument også for os.

Vi etablerer altså ekstrabureaukrati og usikre planlægningsforudsætninger for amter og kommuner ved at etablere flere skolemuligheder.

Vi mener derudover, at man bør støtte den offentlige skole – det er den, der trænger til en økonomisk styrkelse, hvis man finder, at der er ressourcer ekstraordinært til rådighed – og ikke etablere en form for konkurrerende virksomhed og en urimelig favorisering, synes vi, af privatskolevirksomhed.

Det nye i dette forslag er muligheden for at etablere skolefritidsordninger. Også det må vi afvise.

Socialdemokratiet kan heller ikke denne gang tilslutte sig lovforslaget.

Kirkegaard (KF):

Da lovforslaget i hovedsagen er en genfremsættelse fra sidste samling, kan jeg henviser til

de synspunkter, jeg fremførte på Det Konservative Folkepartis vegne ved førstebehandlingen dengang.

Vi er fortsat positive over for at åbne mulighed for at etablere specialskoler under friskoleloven, når blot det sikres gennem et effektivt tilsyn, at de private specialskoler kvalitetsmæssigt står mål med de offentlige specialskoler.

Vi kan også støtte den ændrede finansiering af befordringsordningen.

Repræsentanter for de frie skoler har ved flere lejligheder fremført ønske om at få skabt ordnede forhold omkring skolefritidsordninger ved de frie skoler. Vi er derfor meget tilfredse med, at ministeren nu foreslår dette problem løst.

Vi kan støtte lovforslag nr. L 94.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Det er sandt som nævnt af de forrige ordførere, at vi har behandlet dette forslag i april måned. Året før vedtog Folketinget en ny lov om statsstøtte til visse private skoler.

Vi er i SF tilhængere af, at privatskolerne skal have rimelige udfoldelsesmuligheder. Den lov, vi vedtog i 1987, indeholdt bl.a. en bestemmelse om, at ekstraudgifter til lærertimer og hjælpemidler til undervisning af svært handicappede refunderes 100 pct. af det offentlige. Det vil sige, at der er valgfrihed mellem folkeskolen og de frie skoler også på denne måde for denne gruppe elever og deres forældre.

Da ministeren tilkendegiver i sin fremsættelse, at han kun vil gennemføre denne del af forslaget, hvis der bliver bredt flertal for det, skal jeg hermed melde, at Socialistisk Folkeparti ikke ønsker at medvirke til forslaget.

Hannah Kain (V):

Med lovforslaget skabes der hjemmel til at etablere specialskoler under friskoleloven. Formålet med lovændringen er at gøre det lettere for forældre til svært handicappede børn at få børnene undervist i private skoler, hvis de ønsker det. Dette formål kan Venstre helt tilslutte sig.

For at sikre, at den private specialskole med hensyn til bygninger, undervisning og lærerkræfter kan stå mål med kvaliteten i den offentlige specialskole, er det rimeligt, at oprettelse af en privat specialskole skal godkendes af undervisningsministeren. Også dette kan Venstre alt-